ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Манхан сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2023/139/НА/-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2023 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn Хоо өрлөгийн үрс - Аудит ХХК Аудитор: А.Оюундэлгэр Утас: 99306289 цахим хаяг: a_oyund@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл 13
3.5.3 Нэмэлт төсөв 13
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 14
4.1 Ерөнхий зүйл 14
4.2 Материаллаг байдал 14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар ....
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн 15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 15
5.1 Залруулсан алдаа 15
Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой алдаа зөрчил гараагүй
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.14 № 02/33

танай ____________-ны №____________-т

МАНХАН СУМЫН
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ
Ч.ЭНХТӨР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Манхан сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Манхан сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Боловсролын салбар төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд сургуулийн санхүүгийн эрх мэдэл, хувьсах зардал, сургуулийн бүтэц, хэв шинжийн шинэчлэл, сургалтын чанарт суурилсан цалин урамшууллын тогтолцоог бий болгосон байна.

Багш нарын цалинг ТҮБД-4 ангиллаар олгосон, хувьсах зардлын тухайд багшийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ, дата хэрэглээний зардал, хичээл практикийн зардал, багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн зардлыг тусгаж, төлөвлөх, зарцуулах аргачлалыг Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгаар тогтоолоор баталж мөрдсөн байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг Тус сургууль нь 2022 онд нийт 680 хүүхэд сургах хүчин чадалтайгаас гүйцэтгэлээр 718 хүүхэд сургуулийн боловсролд хамруулж биелэлт 105.5 хувьтай байна.

021020239

Тус байгууллага нь тайлант онд 4 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 56 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, биелэлтийг 97.0 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой. “

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**159,771,193**	**150,030,444**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	**2,190,057**
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө		2,190,057
3121	Төгрөг		2,190,057
31211	Төрийн сангийн харилцах		2,190,057
33	**АВЛАГА**	**15,835,974**	-
333	Татаас, санхүүжилтийн авлага	2,530,699	
335	Бусад авлага	13,305,275	
3351	Байгууллагаас авах авлага	13,037,275	
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	268,000	
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**143,935,219**	**147,840,387**
351	Түүхий эд материал	31,089,287	30,633,387
3511	Тусгай зориулалттай материал	30,296,487	30,606,487
3513	Эм боох материал	792,800	26,900
354	Хангамжийн материал	112,605,933	116,967,000
3541	Бичиг хэргийн материал	904,500	190,500
3542	Аж ахуйн материал	3,670,410	2,952,000
3543	Сэлбэг хэрэгсэл	703,000	650,000
3544	Түлш, шатах тослох материал	2,000,000	434,000
3545	Барилгын засварын материал	258,000	258,000
3546	Хүнсний материал	17,028,645	19,806,174
3547	Бусад хангамжийн материал	88,041,378	92,676,326
356	Мал амьтад	240,000	240,000
II	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,372,813,501**	**1,400,030,070**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**1,372,813,501**	**1,400,030,070**
392	Биет хөрөнгө	1,305,963,501	1,333,262,570
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,422,836,697	1,442,836,697
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-255,743,402	-339,737,557
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	2,000,000	2,000,000
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-466,667	-866,667
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	238,514,486	335,035,852
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-213,886,560	-227,359,974
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	190,911,298	207,739,235
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-136,542,628	-148,789,347
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	17,200,000	17,200,000
39217	Ном	41,140,278	45,204,330
393	Биет бус хөрөнгө	66,850,000	66,767,500
39301	Програм хангамж	330,000	330,000
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-220,000	-302,500
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	66,740,000	66,740,000
III	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,532,584,695**	**1,550,060,514**
IV	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**00**	**3,447,992**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**00**	**3,447,992**
413	Өглөг	00	3,447,992
4131	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00	38,381
4132	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00	867,711
4136	Бусад өглөг	00	2,541,900
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00	1,617,100
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	00	924,800
V	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,532,584,695**	**1,546,612,521**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**1,532,584,695**	**1,546,612,521**
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,267,801,958	1,267,801,958
51101	Өмч: - төрийн	1,201,061,958	1,201,061,958
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	66,740,000	66,740,000
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-713,197,465	-699,169,638

5121	Өмнөх үеийн үр дүн	-713,197,465	-713,197,465
5122	Тайлант үеийн үр дүн	00	14,027,827
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	977,980,202	977,980,202
VI	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,532,584,695**	**1,550,060,514**

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,340,867,776**	**1,799,055,099**
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	11,283,766	82,850,300
120	Нийтлэг татварын бус орлого	11,283,766	82,850,300
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	11,283,766	5,411,100
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00	3,971,100
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00	1,440,000
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	11,283,766	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	00	72,980,355
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	00	4,458,845
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,329,584,010**	**1,716,204,799**
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,148,828,000	1,410,444,500
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	00	1,410,444,500
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,148,828,000	00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	31,119,710	4,246,699
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,230,999	00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,000,000	00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	19,888,711	00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00	4,246,699
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	149,636,300	301,513,600
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	149,636,300	301,513,600
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,430,667,285	1,785,027,273
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,430,667,285	1,785,027,273
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,372,460,317	1,712,198,763
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	937,243,886	1,087,922,999
210101	Үндсэн цалин	637,652,980	1,087,922,999
210102	Нэмэгдэл	228,701,805	00
210104	Урамшуулал	70,889,101	00

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	122,956,668	136,387,110
210201	Тэтгэврийн даатгал	86,005,782	93,539,359
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,511,040	10,927,918
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,544,993	8,715,454
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,800,625	2,098,500
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,094,228	21,105,879
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	147,041,876	243,773,711
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,660,876	10,780,711
210302	Түлш, халаалт	138,311,000	232,393,000
210303	Цэвэр, бохир ус	70,000	600,000
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,942,413	8,788,790
210401	Бичиг хэрэг	747,500	2,256,000
210402	Тээвэр, шатахуун	1,146,805	6,532,790
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	25,000	00
210404	Ном, хэвлэл	105,250	00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000	00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	855,900	00
210408	Бараа материал акталсны зардал	4,001,958	00
2105	Нормативт зардал	31,302,445	63,065,511
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,047,900	1,086,050
210502	Хоол, хүнс	24,273,645	61,979,461
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,980,900	00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,315,700	00
210604	Урсгал засвар	1,315,700	00
2107	Томилолт, зочны зардал	250,000	00
210702	Дотоод албан томилолт	250,000	00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,220,000	12,821,100
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	500,000	3,971,100
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000	00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00	8,850,000
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	124,187,329	159,439,541
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,164,024	35,985,954
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,013,550	13,256,800
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	114,009,755	110,196,787
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58,206,968	72,828,510
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,399,463	72,828,510
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	28,085,627	72,828,510
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	18,313,836	00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,828,581	00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,828,581	00

2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	978,924	00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	978,924	00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-89,799,509	14,027,827
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,336,408	00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,336,408	00
IV	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	**-2,336,408**	**00**
V	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**-92,135,917**	**14,027,827**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,329,584,010**	**1,721,615,899**
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		5,411,100
120	Нийтлэг татварын бус орлого		5,411,100
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		5,411,100
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		3,971,100
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		1,440,000
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,329,584,010**	**1,716,204,799**
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,148,828,000	1,410,444,500
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		1,410,444,500
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,148,828,000	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	31,119,710	4,246,699
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,230,999	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,000,000	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	19,888,711	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		4,246,699
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	149,636,300	301,513,600
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	149,636,300	301,513,600
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,330,209,610**	**1,719,425,842**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,330,209,610**	**1,719,425,842**
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,269,821,793	1,643,310,342
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	934,231,821	1,087,914,850
210101	Үндсэн цалин	626,285,521	785,425,795
210102	Нэмэгдэл	254,117,300	261,279,696
210104	Урамшуулал	53,829,000	41,209,358
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	122,941,610	136,356,879
210201	Тэтгэврийн даатгал	85,817,545	92,573,600
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,372,400	10,793,500

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,497,900	8,801,164
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,841,568	2,178,200
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,412,197	22,010,415
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	147,341,676	242,906,000
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,660,876	9,009,600
210302	Түлш, халаалт	138,311,000	232,396,400
210303	Цэвэр, бохир ус	369,800	1,500,000
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,741,436	
210401	Бичиг хэрэг	585,800	
210402	Тээвэр, шатахуун	850,580	
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	25,000	
210404	Ном, хэвлэл	142,750	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,296,006	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,841,300	
2105	Нормативт зардал	28,420,832	61,281,900
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	120,000	
210502	Хоол, хүнс	25,350,690	61,281,900
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,950,142	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,315,700	3,815,700
210604	Урсгал засвар	1,315,700	3,815,700
2107	Томилолт, зочны зардал	250,000	
210702	Дотоод албан томилолт	250,000	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,220,000	12,821,100
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	500,000	3,971,100
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		8,850,000
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,358,718	98,213,914
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,095,000	83,372,339
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	18,263,718	14,841,575
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	60,387,817	76,115,500
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,580,312	76,115,500
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,266,476	76,115,500
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	18,313,836	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,828,581	
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,828,581	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	978,924	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	978,924	
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-625,600	2,190,057
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-625,600	2,190,057

31	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	**0**	**-**
31	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	**-**	**2,190,057**

2.4 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,251,839,958	977,980,202	-554,764,274	00
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-66,297,374	-66,297,374
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,251,839,958	977,980,202	-621,061,648	1,608,758,512
4	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	15,962,000	00	00	15,962,000
5	Тайлант үеийн үр дүн	00	00	-92,135,817	-92,135,817
6	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,267,801,958	977,980,202	-713,197,465	1,532,584,695
7	Тайлант үеийн үр дүн			14,027,827	14,027,827
8	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,267,801,958	977,980,202	-699,169,638	1,546,612,521

2.5 Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	%
-	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-	-	
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,711,958,100**	**1,719,425,842**	**-7,467,742**	100
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,711,958,100	1,719,425,842	-7,467,742	100
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,635,842,600	1,643,310,342	-7,467,742	100
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,089,099,100	1,087,914,850	1,184,250	100
210101	Үндсэн цалин	838,568,800	785,425,795	53,143,005	94
210102	Нэмэгдэл	222,731,800	261,279,696	-38,547,896	117
210104	Урамшуулал	27,798,500	41,209,358	-13,410,858	148
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	136,024,500	136,356,879	-332,379	100
210201	Тэтгэврийн даатгал	92,573,600	92,573,600		100
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,793,500	10,793,500		100
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,697,300	8,801,164	-103,864	101
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,178,200	2,178,200	00	100

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,781,900	22,010,415	-228,515	101
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	242,906,000	242,906,000	00	100
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,009,600	9,009,600	00	100
210302	Түлш, халаалт	232,396,400	232,396,400	00	100
210303	Цэвэр, бохир ус	1,500,000	1,500,000	00	100
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	00	00	00	
2105	Нормативт зардал	61,281,900	61,281,900	00	100
210502	Хоол, хүнс	61,281,900	61,281,900	00	100
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,815,700	3,815,700	00	100
210604	Урсгал засвар	3,815,700	3,815,700	00	100
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,900,300	12,821,100	-2,920,800	130
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	00	3,971,100	-3,971,100	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,900,300	8,850,000	1,050,300	89
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,815,100	98,213,914	-5,398,814	106
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	77,964,700	83,372,339	-5,407,639	107
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,850,400	14,841,575	8,825	100
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	76,115,500	76,115,500	00	100
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	76,115,500	76,115,500	00	100
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	76,115,500	76,115,500	00	100
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ			00	
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,711,958,100	1,721,615,899	-9,657,799	101
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,410,444,500	1,414,691,199	-4,246,699	100
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,410,444,500	1,410,444,500	00	100
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	00	4,246,699	-4,246,699	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00	4,246,699	-4,246,699	
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	301,513,600	301,513,600		100
132001	Орон нутгийн төсвөөс	301,513,600	301,513,600		100
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС		5,411,100	-5,411,100	
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		3,971,100	-3,971,100	
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		1,440,000	-1,440,000	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		2,190,057	-2,190,057	
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	77	77		
24	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	77	77		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Манхан сумын сургууль нь 2021-2022 оны хичээлийн жилд Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, суралцахад тулгарч буй бэрхшээлийг арилгах, амжилттай суралцахад бүх талын хамтын ажиллагаа, оролцоог хангаж, хичээл сургалтын үйл ажиллагааг үр дүнтэй зохион байгуулах багш мэргэжлээрээ тасралтгүй хөгжих боломжийг бүрдүүлэх зорилготойгоор 77 ажилтан албан хаагчидтай үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

Танхимаар тасралтгүй 33-34 долоо хоног хичээллэж, сургуульд суурилсан үнэлгээ улсын хэмжээнд анх удаа хийгдэж 4 багшийн заасан хичээл I-III түвшинд үнэлэгдэж сарын 10%-25% урамшуулал авсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллага нь үйл ажиллагаандаа Бага дунд боловсролын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Татварын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Тухайлбал:

- “Хувьсах зардлын дундаж норматив тогтоох тухай” Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоол;
- “Хичээл, сургалтын үйл ажиллагаа, Багшийн тасралтгүй хөгжил, цахим хэрэглээ, тоног төхөөрөмж нөхөн хангалт батлах тухай” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/170 дугаар тушаал;
- “Ерөнхий боловсролын сургуульд кабинет, лаборатори, цахим сургалтын танхим байгуулах, ашиглах тухай журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын А/465 дугаар тушаал;
- “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн сургууль, цэцэрлэгийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар үр дүн үнэлж, үр дүнгийн урамшуулал олгох журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаал тус тус шинэчлэгдэн баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

Тайлант онд БШУЯ-ны дотоод аудитын алба болон аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, дотоод аудитын албанаас тус сургуулийн 2022 оны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн

тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тус сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталсан бөгөөд шинээр батлагдсан холбогдох хууль, дүрэм, журам, заавар аргачлалын дагуу өөрчлөлтийг тусгасан байгаа нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого ба толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Манхан сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 17.5 сая төгрөгөөр буюу 101.1 хувиар өссөн байна. Өмнөх оноос мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэлд өөрчлөлт орсон байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	2.2	2.2
Авлага	15.8	0	-15.8
Бараа материал	143.9	147.8	3.9
Үндсэн хөрөнгө	1372.8	1400.0	27.2
Нийт хөрөнгө	**1532.5**	**1550.0**	**17.5**
Өр төлбөр	-	3.5	3.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1532.6	1546.6	14.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**1532.5**	**1550.0**	**17.5**

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- ✓ Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25 өдрийн 18 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 2.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ Оны эцсийн авлагыг барагдуулж 15.8 сая төгрөгийн хөрөнгийг хөрөнгө болон бараа материалын дансанд хөрөнгийг бүртгэн авсан
- ✓ Бараа материал 3.9 сая төгрөгийн түрээсийн номын орлогоор нэмэгдсэн.
- ✓ Үндсэн хөрөнгөд журмын дагуу авсан тоног төхөөрөмж болон авлаг барагдуулан авсан тоног төхөөрөмж мөн хандиваар ирсэн тоног төхөөрөмж, БШУЯ-наас шилжүүлэн авсан хөрөнгүүдээр өсөж элэгдлээр хасагдан нийт 27.2 сая төгрөгөөр өссөн.
- ✓ Өр төлбөр бараа материал болон цахилгааны төлбөрөөр нийт 3.5 сая төгрөгөөр өссөн

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Манхан сумын сургууль нь 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1158.9 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1,158.9 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна. Орон нутгийн төсвөөс сумын ИТХ-д 301,5 сая төгрөгийн төсвийн санал хүргүүлж үлй ажиллагаагаа санхүүжүүлсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчаас тус байгууллагын төсвийг 1158.9 сая төгрөгөөр батлан иргүүлж, тайлант хугацаанд төсвийн тодотгол хоёр удаа хийгдэж 1410.5 сая төгрөг болж 251.6 сая төгрөгөөр өссөн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрийн 15 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,410.5 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 301.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,410.5 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 301.5 сая төгрөгийн 100% санхүүжилт авч зарцуулсан мөн өмнөх оны дансны үлдэгдэл 2.5 сая төгрөг, дээд шатны захирагчийн хуваарилсан 1,4 сая төгрөг, өөрийн орлого 1.7 сая төгрөгийг нэмж зарцуулан төсвийн зарцуулалт 100% гарсан.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

Код	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
80111	Барилгын тогтмол зардал	246.72	246.72	-	100%
80113	Нийтлэг үйлчилгээ	54.79	54.79	-	100%
80226	Байр ашиглалтын үйлчилгээ	3.96	3.96	-	100%
80312	Сургалт семинар	1.98	1.98	-	100%
81605	Эрүүл мэндийг дэмжих	4.55	4.55	-	100%
81801	Үдийн цай хөтөлбөр	76.12	76.12	-	100%
81806	Дотуур байрны үйлчилгээ	108.8	108.8	-	100%
81816	Зөв монгол хүүхэд үндэсний хөтөлбөр	50.95	50.67	0.28	99%
81823	Багш ажилчдын мэргэжил дээшлүүлэх	8.91	8.91	-	100%
81834	Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөр	1,032.21	1,031.14	1.07	99%
81835	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	122.92	122.08	0.84	99.3%
81844	Гүнзгийрүүлсэн болон сургалтын орчныг сайжруулах	1.7	1.7	-	100%
81848	Сурах бичгийн түрээс	3.97	3.97	-	100%
83601	Нэмэлт-Олон улсын байгуулгаас олгосон	2.5	2.5	-	100%
83602	ЗД-н нөөц хөрөнгөөс хувиарласан	1.4	1.4	-	100%
	дүн	**1721.52**	**1719.34**	**2.19**	**1412%**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Ховд

аймгийн Манхан сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамаарах дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Хоо өрлөгийн үрс аудит ХХК-ны аудитор А.Оюундэлгэр гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар хэрэгжүүлсэн.

Ховд аймгийн Манхан сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 09 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг "Дунд" гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт зардлын 1340.8 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 26.8 сая төгрөгөөр тогтоосон. Гүйцэтгэлийн шатанд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нийт орлого 1799.0 сая төгрөгөөр 2 хувиар буюу 36.0 сая төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 80 хувиар тооцон 28.7 сая төгрөгөөр дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон болно.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор зардлыг хасаж тодотгоогүй, аудитаар төрийн хэмнэлтийн тухай хуулиар хориглосон арга хэмжээг санхүүжүүлээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тендерт шалгарсан оролцогчийн мэдээлэл, таван саяас дээш орлого, зарлагын гүйлгээг бүрэн оруулж 157 мэдээг хугацаанд мэдээлсэн байна. Хугацаа хоцорсон мэдээ байхгүй, хуулийн хэрэгжилт 100.0 хувьтай байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системд бүртгээгүй 1,6 сая төгрөгийн гүйлгээ хийсэн байна. Аудитын явцад гүйлгээг нөхөн шивүүлж, зөрчлийг арилгасан.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар "Зөрчилгүй" санал дүгнэлт авч шилжүүлсэн байна. Аудитын шийдвэрийн нийт биелэлт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Илрүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	4	21,4	4	21.4	100
Нийт дүн	**4**	21,4	4	21.4	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар оны эцэст салбарын зохион байгуулдаг худалдан авах ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтаар ирсэн хөрөнгийн хэрэгцээ шаардлагыг анхаарч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 5.0 сая төгрөгийн алдаа[1], Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийг зөрчсөн 1.6 сая төгрөгийн гүйлгээг аудитын явцад гүйлгээг нөхөн шивүүлж, зөрчлийг арилгасан.Санхүүжилт хооронд гүйлгэн тайлагнасан 1.4 сая төгрөгийн залруулга хийж, төсвийг зориулалт бусар зарцуулсан 2.0 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өглөө.

5:1 Залруулга : Мөнгөн хөрөнгийн журналыг тайлангийн санхүүжилттэй тулган шалгахад улсын төсвийн санхүүжилт 1440000 төгрөгөөр илүү бусад орлогоос гүйлгэн тооцсон тусгасныг Нягтлан бодох бүртгэлийн 15.2.Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна гэсэн заалтыг үндэслэн залруулга хийв.

5.3 Зөвлөмж

5.3.Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой

Илрүүлэлт: " Захирлын 2022.05.18-ны өдрийн А/12 тоот тушаалаар 298000 төгрөг, 2022.05.20А/14 тоот тушаалаар 221800,2022.06.16-ны А/20 тушаалаар 822000 төгрөг2022.11.01-ний өдрийн А/41 тоот тушаалаар 240000 төгрөг шагнал урамшуулал, Засаг даргын 2022.05.23-ны өдрийн А/83 тоот захирамжаар бэлэг 450000 төгрөг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д Төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулна гэсэн заалтай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж *:Төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй ажиллах*

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 6 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

[1]Тайлагнасан санхүүгийнтайлангийнүзүүлэлт, тайлагнасанбайвалзохихүзүүлэлтийнхоорондынзөрүү. Мэдээллийгтусгахгүйорхигдуулах, буруутусганилэрхийлэх, үүнд, математикүйлдлийналдаа, НББ-ийнбодлогыгмөрдөхөдгарсаналдаа, бодитбайдлыгбуруутайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүйорхисон/,

/ сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Улсын төсвийн санхүүжилт илүү бусад орлогоос гүйлгэн тусгасан	1	1,4			1	1.4	1	1.4				
Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1	2.0									1	2.0
Дүн	**2**	**3.4**			**1**	**1.4**	**1**	**1.4**			**1**	**2.0**

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

ХО ӨРЛӨГИЙН ҮРС АЖДИТ ХХК-НЫ

АУДИТОР: А.ОЮУНДЭЛГЭР